

**BİLECİK
İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ**

SİBER ZORBALIK FARKINDALIK ANKETİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Mart, 2024

GİRİŞ

Zorbalık, kişilerin kasıtlı bir şekilde fiziksel ya da psikolojik olarak zarar görmesidir. Zorbalığa maruz kalan kişi yaşadığı durumdan hoşnutsuz, öfkeli, aşağılanmış, güvensiz hissedebilir ve dünyanın adaletsiz olduğunu düşünebilir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin insan hayatının bir parçası olmasıyla birlikte artık zorbalığın yeni türünden daha bahsedilmeye başlanmıştır. Siber zorbalık, sanal dünyadaki kişi ya da kişilerin kasıtlı olarak incitici, onur kırıcı ya da korkutucu nitelikte sözel ya da dijital saldırıyı gerçekleştirmesidir.

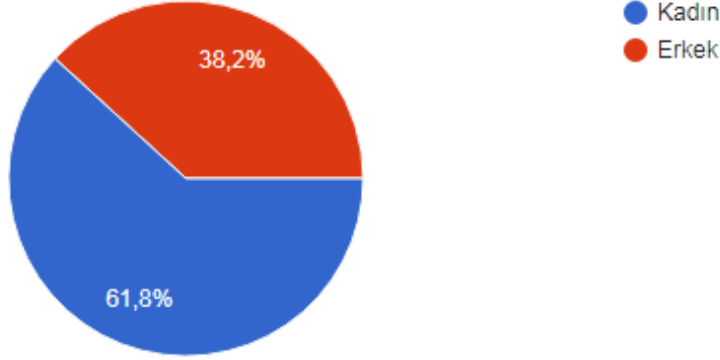
Kullanıcının her türlü platformlardaki şifresini ele geçirmek, izinsiz sosyal medya/web/banka hesaplarını kullanmak, kişinin kullandığı cihazın donanım ya da yazılımına zarar vermek siber zorbalıktır. Daha ciddi hasar veren öteki tür siber zorbalık ise kişinin tekrarlı ya da tek seferlik olarak duygusal ve psikolojik şiddeti içeren alay, küçümseme, hakaret ve küfür içeren mesajları ya da yorumları alması; kişinin hakkında dedikodunun farklı platformlarda yayılması ya da kişinin izni olmadan fotoğraflarının/videolarının yayılması ve mesajlaşma ekran görüntülerinin dağıtılmasına maruz kalmasıdır. Siber zorbalığa uğrayan kişide kendini değersiz, küçümsenmiş ve dışlanmış hissetme gibi psikolojik etkilerinin yanında şiddetli mide bulantısı, kalbin aşırı derecede hızlanması, baş dönmesi benzeri bedensel etkiler görülebilir. İlgili zorbalığın süresine ve şiddetine bağlı olarak uykusuzluk, içe kapanma, hırçınlık, derslere/işine ilgisizlik, eskiden zevk aldığı aktivitelerden uzaklaşmayı ve daha fazlasını içeren davranışsal problemlere de neden olabilir.

Siber zorbalık eğlence konusu olabilecek ve mağdurun alingan olarak anılacağı durumlar değildir. Etkileri büyük ve kalıcı olabilir ve ilgili davranışların çoğu suç teşkil eder. Fakat sanal dünyanın erişilebilirliği ve anonim iletişime açık olması nedeniyle suçu işleyen kişiye erişim zorlaşmakta ya da buna şahit olan kişilerin görmezden gelmesiyle normalleşebilmektedir. Neredeyse zorba davranışlar sergilenirken izleyen kişiler tarafından gülünerek beğenilmesi, yüreklendirilmesi ve bunun eğlence zannedildiği yanlış bir kültür sanal dünyada oldukça yaygın bir hal almıştır. Oysaki bu zararın bir gün kime denk geleceğinin belli olmadığı bir ilişkilene şeklidir.

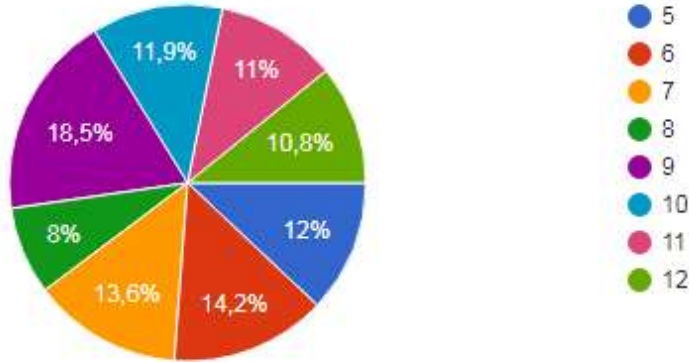
Bu bağlamda Bilecik Rehberlik ve Araştırma Merkezi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Bölümü tarafından, bölgemizde eğitim gören öğrencilerin siber zorbalığa yönelik farkındalığının tespit edilmeye çalışıldığı bir anket hazırlanmıştır. İlgili anketin sonuçlarından yola çıkarak bölgemizde bulunan öğrencilerin farkındalık düzeyi belirlenmek istenmiş ve koruyucu/önleyici çalışmalar için bir veri sağlaması hedeflenmiştir. Çalışmaya hizmet bölgemizdeki ortaokul ve lise öğrencileri arasından 1.505 katılım sağlanmıştır. Verilen cevaplar sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenleri açısından değerlendirilmiştir Katkı ve katılım sağlayan tüm paydaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Sınıf düzeyi ve cinsiyete göre katılım oranları aşağıda sunulmuştur.

Cinsiyet Seçimi Yapınız.

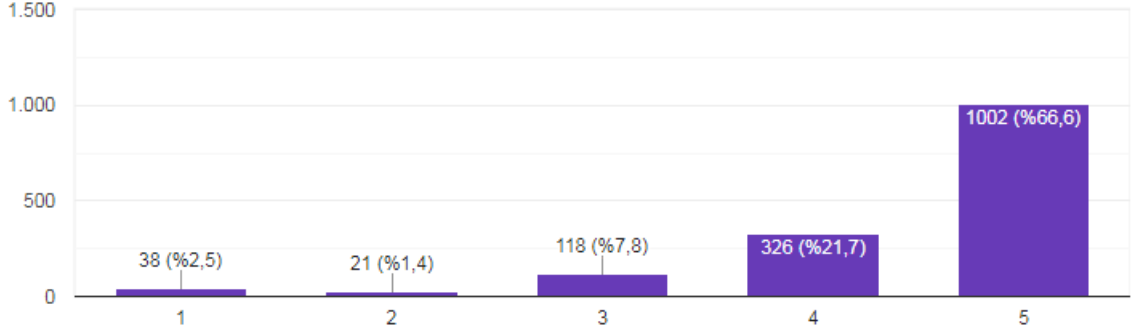
Sınıf Düzeyi Seçiniz.

- Çalışmamıza 575 Erkek ve 930 Kız Öğrenci katılım sağlamıştır.
- Sınıf Düzeylerine göre ise;
- 5. Sınıf Öğrencilerinin 181'i, 6. Sınıf Öğrencilerinin 213'ü, 7. Sınıf Öğrencilerinin 204'ü, 8. Sınıf Öğrencilerinin 120'si, 9. Sınıf Öğrencilerinin 279'u, 10. Sınıf Öğrencilerinin 179'u, 11. Sınıf Öğrencilerinin 166'sı ve 12. Sınıf Öğrencilerinin 163'ü katılım sağlamıştır.

VERİLER

Zorbalık kavramının ne demek olduğunu biliyorum.

“Zorbalık kavramının ne demek olduğunu biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,42
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,24
- Genel ortalama 4,35

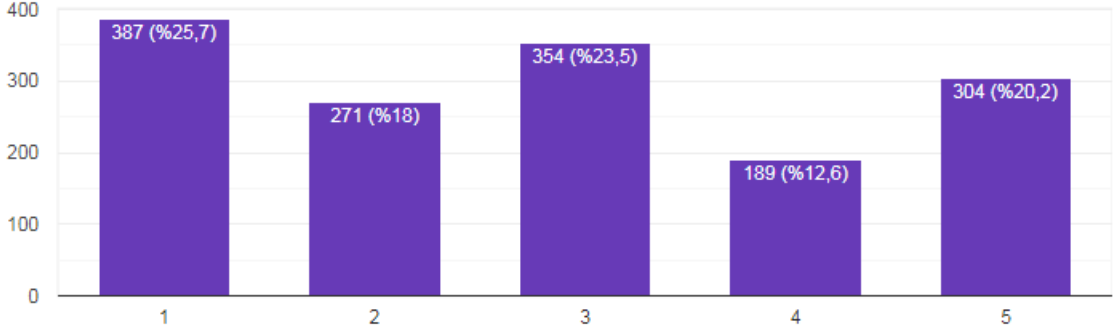
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,64
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,52
- Genel ortalama 4,60

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,54
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,38
- Genel ortalama 4,48 olarak tespit edilmiştir.

Sınıfımda daha önce akran zorbalığı ya da siber zorbalık ile ilgili çalışma yapıldı.

“Sınıfımda daha önce akran zorbalığı ya da siber zorbalık ile ilgili çalışma yapıldı.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,89
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,65
- Genel ortalama 2,79

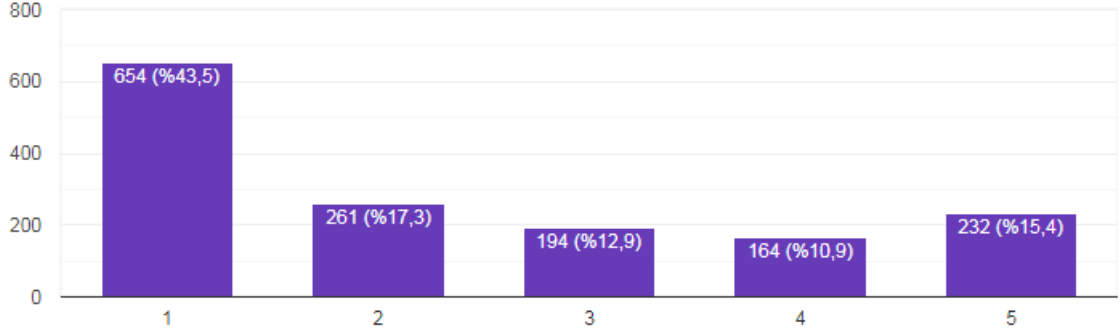
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,90
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,82
- Genel ortalama 2,87

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,89
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,73
- Genel ortalama 2,83 olarak tespit edilmiştir.

Daha önce akran zorbalığına maruz kaldım.

“Daha önce akran zorbalığına maruz kaldım.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,19
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,16
- Genel ortalama 2,17

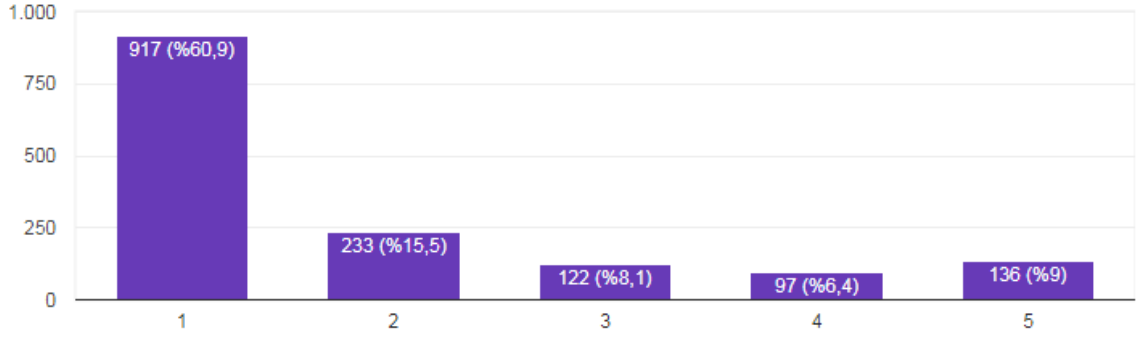
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,68
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,32
- Genel ortalama 2,55

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,46
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,23
- Genel ortalama 2,37 olarak tespit edilmiştir.

Daha önce siber zorbalığa maruz kaldım.

“Daha önce siber zorbalığa maruz kaldım.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,65
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,76
- Genel ortalama 1,70

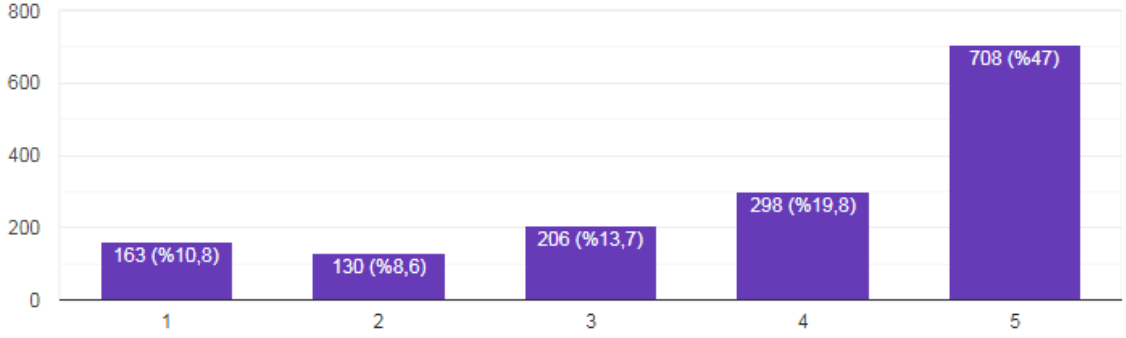
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,01
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,05
- Genel ortalama 2,02

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,85
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,90
- Genel ortalama 1,87 olarak tespit edilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kanununu daha önce duydum.

“Kişisel Verileri Koruma Kanununu daha önce duydum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 3,70
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,57
- Genel ortalama 3,65

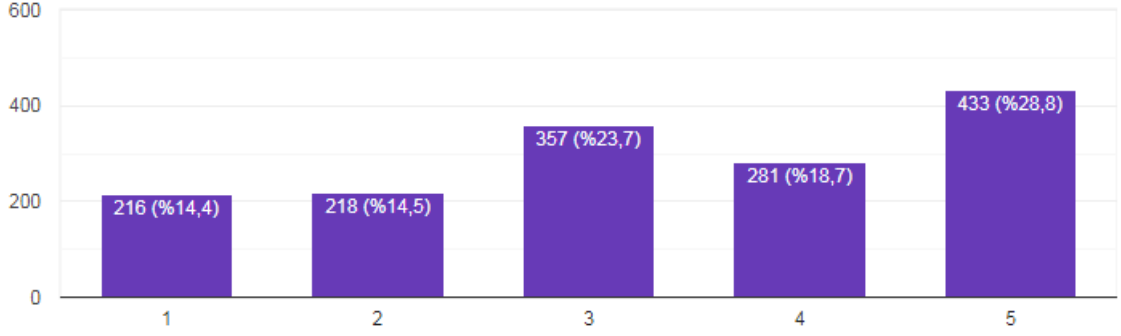
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 3,96
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,07
- Genel ortalama 4,00

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 3,84
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,81
- Genel ortalama 3,83 olarak tespit edilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kanununun içeriği hakkında bilgi sahibiyim.

“Kişisel Verileri Koruma Kanununun içeriği hakkında bilgi sahibiyim.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 3,20
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,18
- Genel ortalama 3,19

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

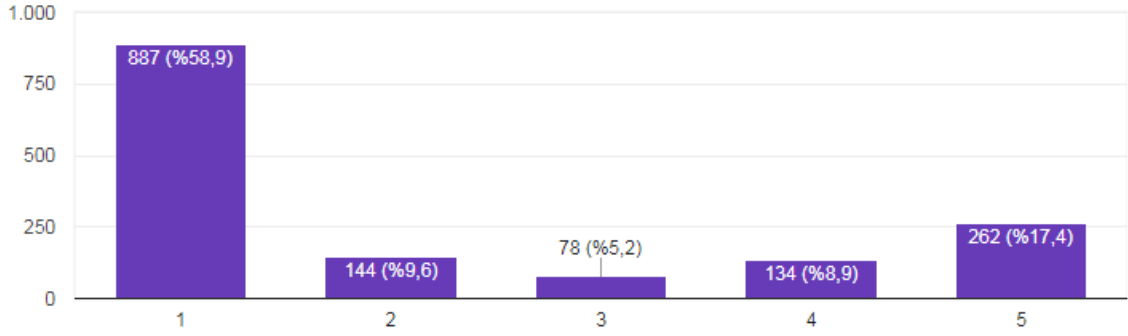
- Kız öğrencilerin ortalaması 3,44
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,47
- Genel ortalama 3,45

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 3,33
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,32
- Genel ortalama 3,33 olarak tespit edilmiştir.

Hayatımda en az bir kez bir sosyal medya vb. hesap şifremini biriyle paylaştım.

1.505 yanıt

“Hayatımda en az bir kez bir sosyal medya vb. hesap şifremini biriyle paylaştım.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,80
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,78
- Genel ortalama 1,79

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

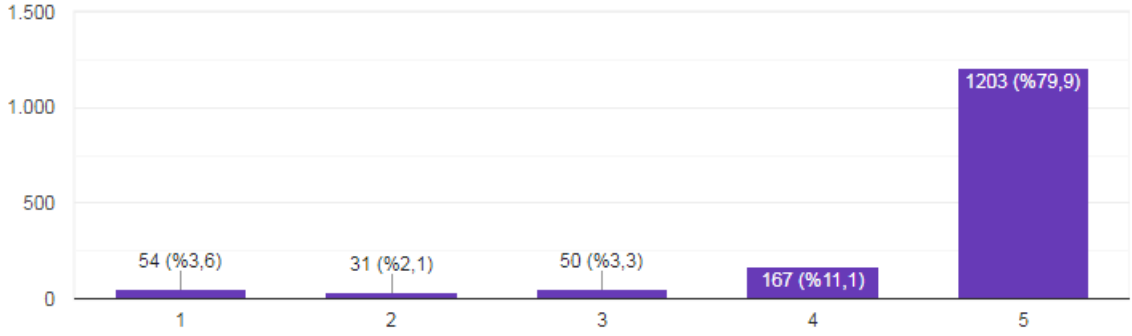
- Kız öğrencilerin ortalaması 2,57
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,36
- Genel ortalama 2,50

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,22
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,06
- Genel ortalama 2,16 olarak tespit edilmiştir.

Sanal âlemdeki tüm hesaplarımın şifrelerinin bana özel olduğu biliyorum.

1.505 yanıt

“Sanal âlemdeki tüm hesaplarımın şifrelerinin bana özel olduğu biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,65
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,59
- Genel ortalama 4,62

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

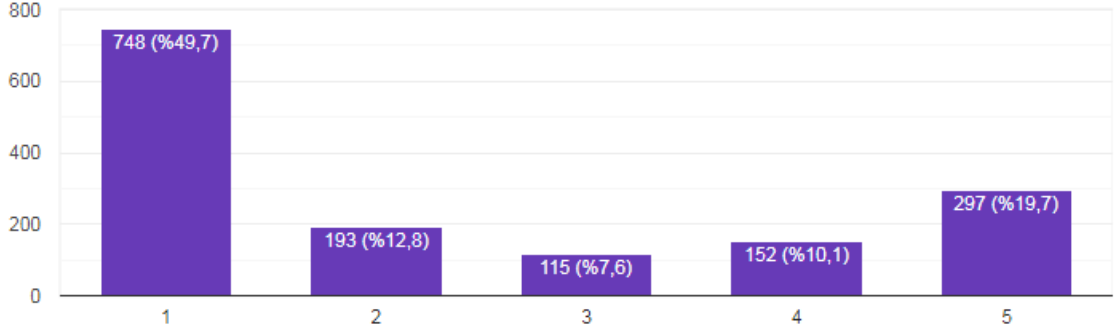
- Kız öğrencilerin ortalaması 4,58
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,66
- Genel ortalama 4,61

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,61
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,62
- Genel ortalama 4,61 olarak tespit edilmiştir.

Hayatımda en az bir kez kişisel/özel bir fotoğrafımı samimi olduğumu düşündüğüm bir arkadaşım ile paylaştım.

1.505 yanıt

“Hayatımda en az bir kez kişisel/özel bir fotoğrafımı samimi olduğumu düşündüğüm bir arkadaşım ile paylaştım.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,28
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,10
- Genel ortalama 2,20

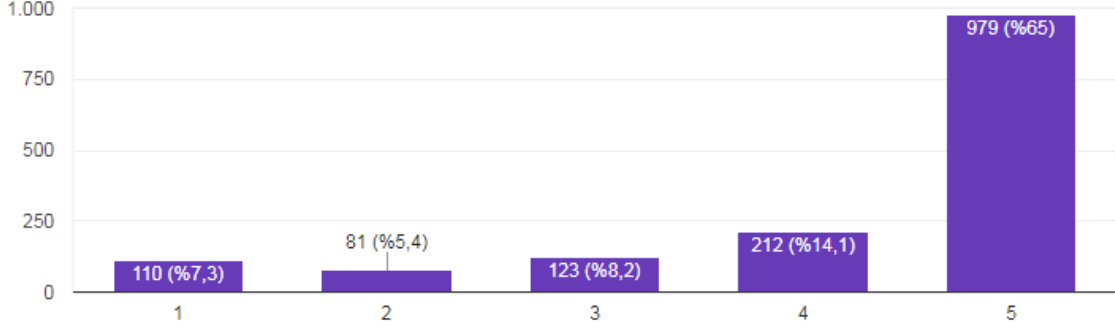
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,40
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,75
- Genel ortalama 2,52

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,34
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,41
- Genel ortalama 2,37 olarak tespit edilmiştir.

Ne kadar samimi olursak olalım kimseyle kişisel/özel fotoğrafımı paylaşmamam gerektiğini biliyorum.

“Ne kadar samimi olursak olalım kimseyle kişisel/özel fotoğrafımı paylaşmamam gerektiğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,45
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,23
- Genel ortalama 4,36

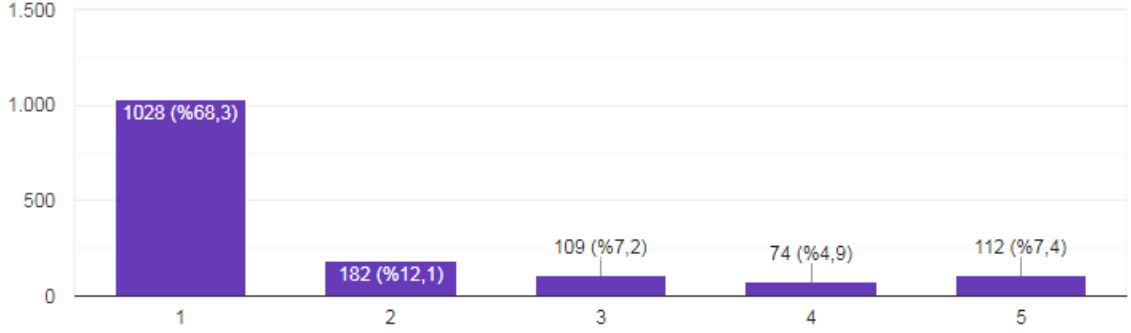
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,17
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,05
- Genel ortalama 4,13

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,30
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,14
- Genel ortalama 4,24 olarak tespit edilmiştir.

Hayatımda en az bir kez kişisel/özel bir bilgiyi sanal âlemde biriyle paylaştım.

“Hayatımda en az bir kez kişisel/özel bir bilgiyi sanal âlemde biriyle paylaştım.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,43
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,49
- Genel ortalama 1,46

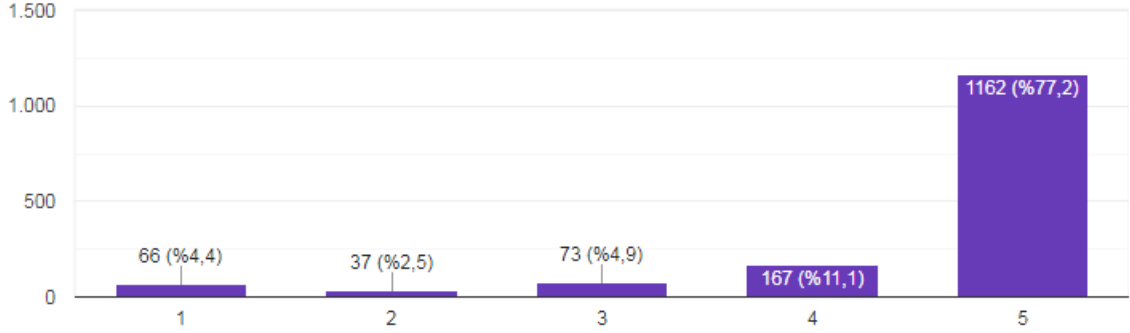
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,89
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,02
- Genel ortalama 1,93

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,68
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,75
- Genel ortalama 1,71 olarak tespit edilmiştir.

Hiçbir kişisel bilgimi sanal âlemde paylaşmamam gerektiğini biliyorum.

“Hiçbir kişisel bilgimi sanal âlemde paylaşmamam gerektiğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,67
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,48
- Genel ortalama 4,59

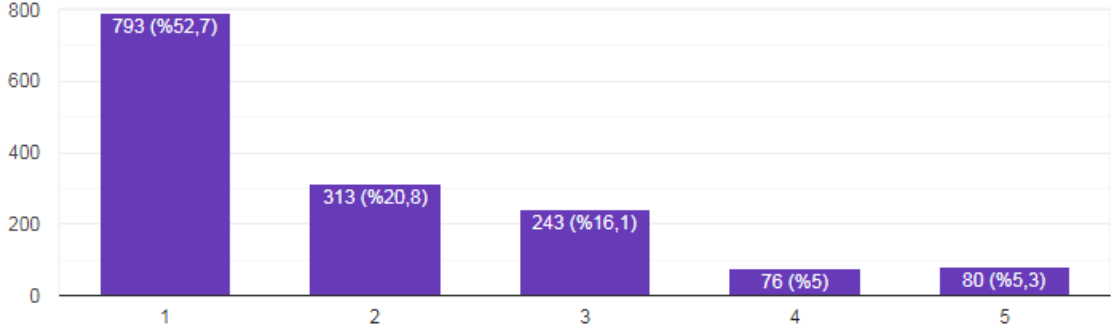
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,54
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,40
- Genel ortalama 4,49

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,60
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,44
- Genel ortalama 4,54 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada sık sık nereye gittiğimi, ne yaptığımı paylaşıyorum.

“Sosyal medyada sık sık nereye gittiğimi, ne yaptığımı paylaşıyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,78
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,61
- Genel ortalama 1,71

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

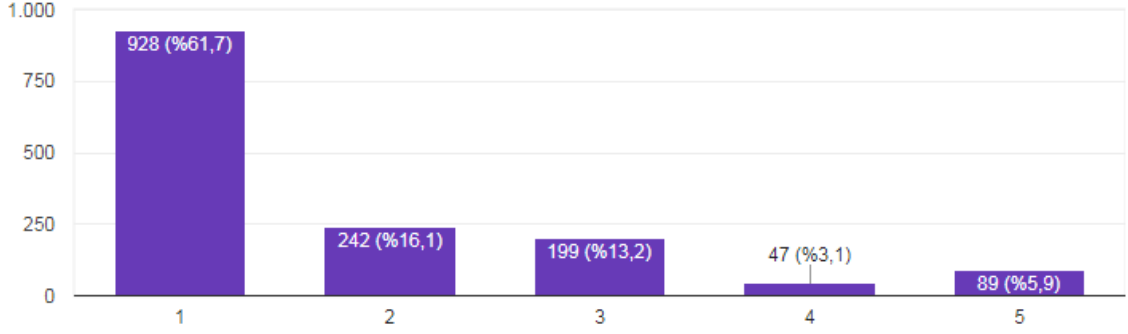
- Kız öğrencilerin ortalaması 2,15
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,88
- Genel ortalama 2,06

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,98
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,74
- Genel ortalama 1,89 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada paylaşım yaparken konum bilgisi eklerim.

1.505 yanıt

“Sosyal medyada paylaşım yaparken konum bilgisi eklerim.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,53
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,55
- Genel ortalama 1,54

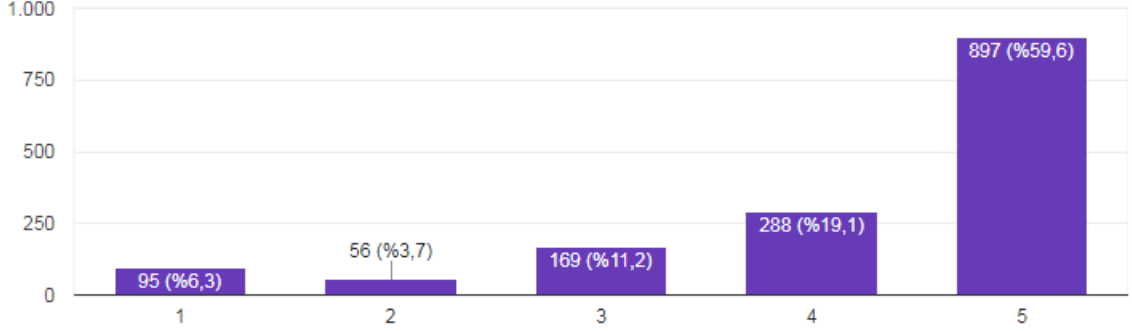
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,96
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,92
- Genel ortalama 1,95

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,77
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,73
- Genel ortalama 1,75 olarak tespit edilmiştir.

Sanal âlemde sürekli paylaşım yapmanın benim için nasıl riskler oluşturduğunu biliyorum.

“Sanal âlemde sürekli paylaşım yapmanın benim için nasıl riskler oluşturduğunu biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,37
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,25
- Genel ortalama 4,32

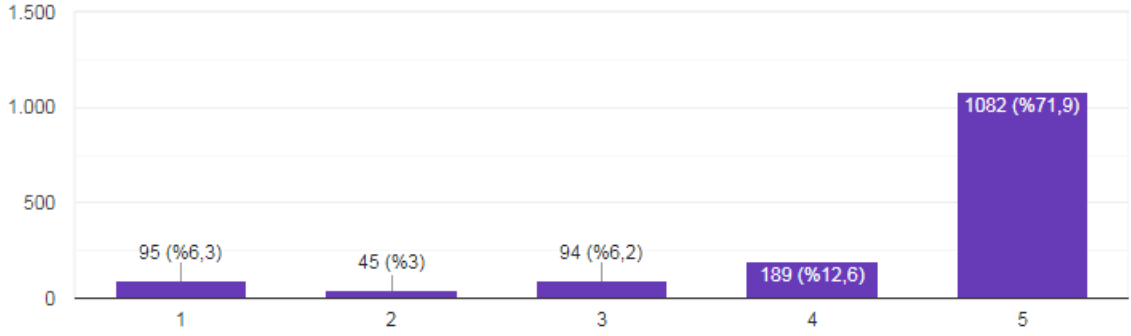
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,11
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,15
- Genel ortalama 4,12

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,23
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,20
- Genel ortalama 4,22 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medya hesaplarım gizlidir.

“Sosyal medya hesaplarım gizlidir.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,42
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,04
- Genel ortalama 4,26

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

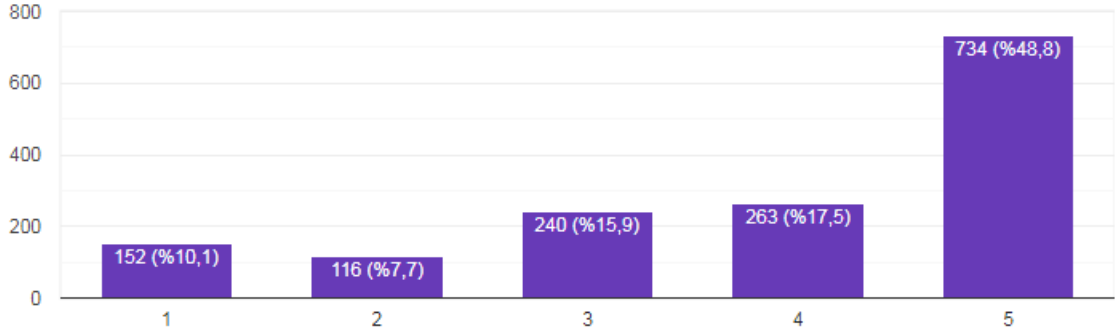
- Kız öğrencilerin ortalaması 4,63
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,35
- Genel ortalama 4,53

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,54
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,19
- Genel ortalama 4,40 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada bana hakaret edilirse nereye başvuracağımı biliyorum.

1.505 yanıt

“Sosyal medyada bana hakaret edilirse nereye başvuracağımı biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,00
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,88
- Genel ortalama 3,95

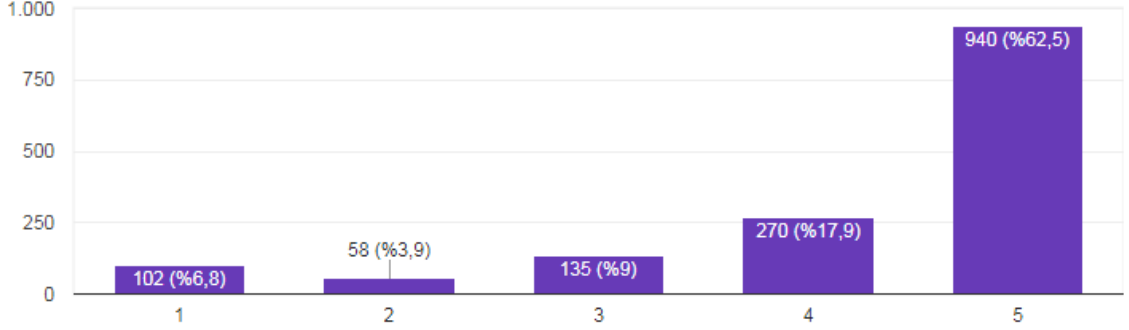
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 3,83
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,73
- Genel ortalama 3,79

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 3,90
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,81
- Genel ortalama 3,87 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada bana hakaret edilirse aileme/öğretmenime haber vermem gerektiğini biliyorum.

“Sosyal medyada bana hakaret edilirse aileme/öğretmenime haber vermem gerektiğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,49
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,34
- Genel ortalama 4,43

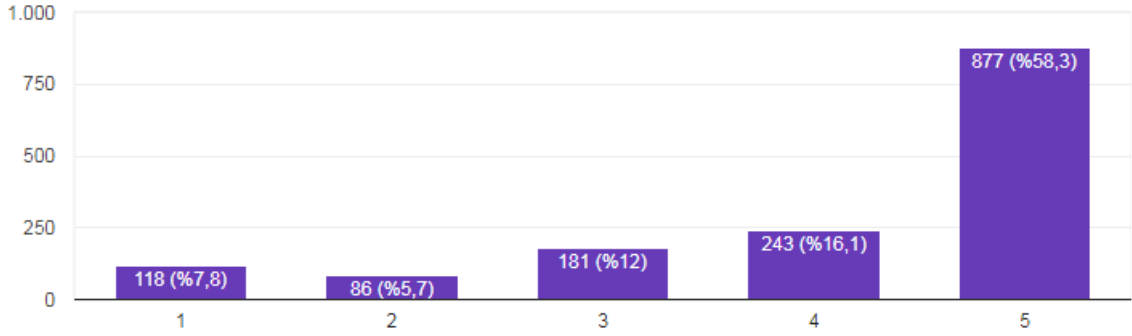
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,24
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,81
- Genel ortalama 4,09

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,36
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,08
- Genel ortalama 4,25 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada biri tarafından tehdit edilirse nereye başvuracağımı biliyorum.

“Sosyal medyada biri tarafından tehdit edilirse nereye başvuracağımı biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,16
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,22
- Genel ortalama 4,18

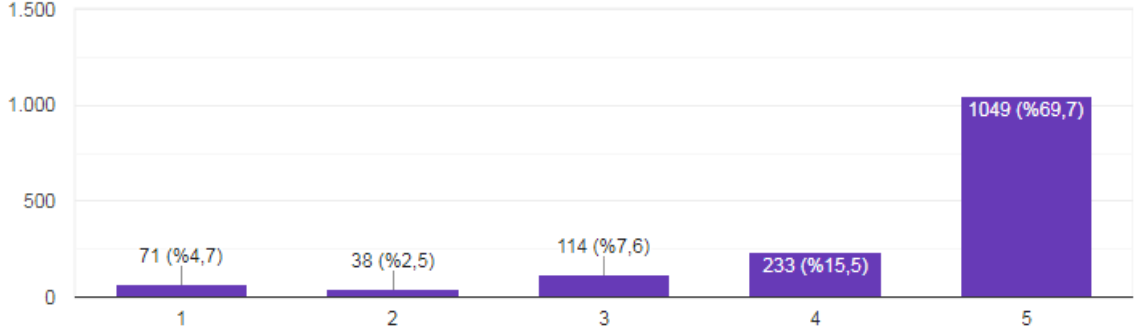
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,01
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,10
- Genel ortalama 4,04

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,08
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,16
- Genel ortalama 4,11 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada biri tarafından tehdit edilirse aileme/öğretmenime haber vermem gerektiğini biliyorum.

“Sosyal medyada biri tarafından tehdit edilirse aileme/öğretmenime haber vermem gerektiğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,62
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,46
- Genel ortalama 4,55

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

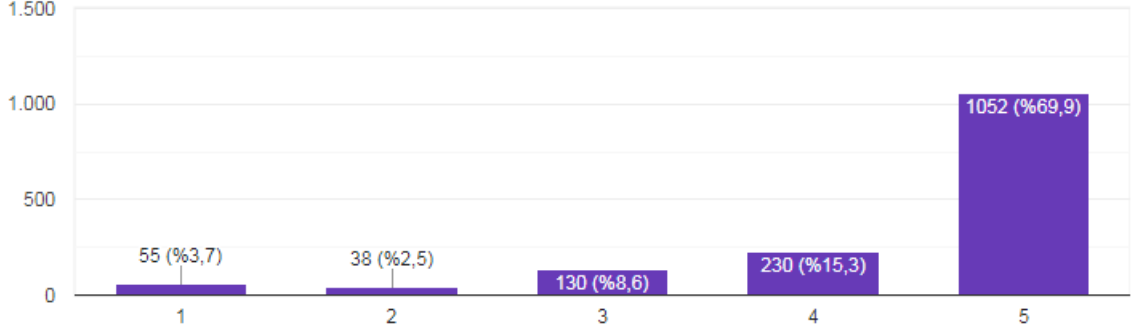
- Kız öğrencilerin ortalaması 4,42
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,10
- Genel ortalama 4,31

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,51
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,29
- Genel ortalama 4,43 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada tanımadığım kişiler iletişim kurmak isterse uzak durmam gerektiğini biliyorum.

1.505 yanıt

“Sosyal medyada tanımadığım kişiler iletişim kurmak isterse uzak durmam gerektiğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,67
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,46
- Genel ortalama 4,58

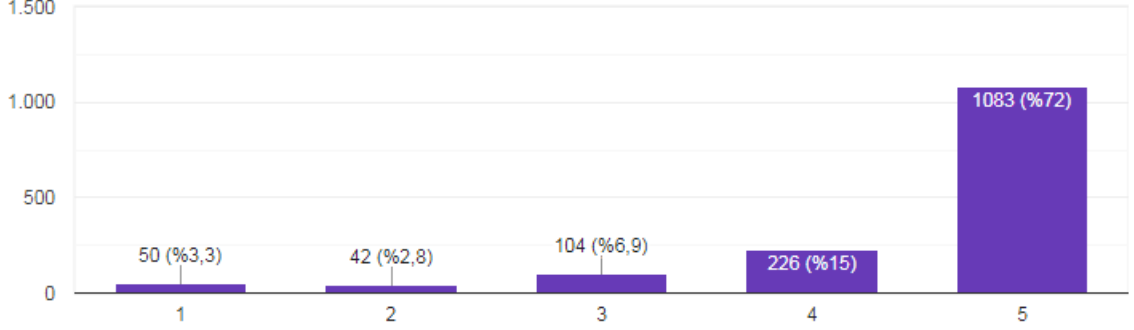
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,41
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,17
- Genel ortalama 4,33

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,53
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,32
- Genel ortalama 4,45 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada yaşımdan büyük kişiler iletişim kurmak isterse uzak durmam gerektiğini biliyorum.

“Sosyal medyada yaşımdan büyük kişiler iletişim kurmak isterse uzak durmam gerektiğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,70
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,45
- Genel ortalama 4,59

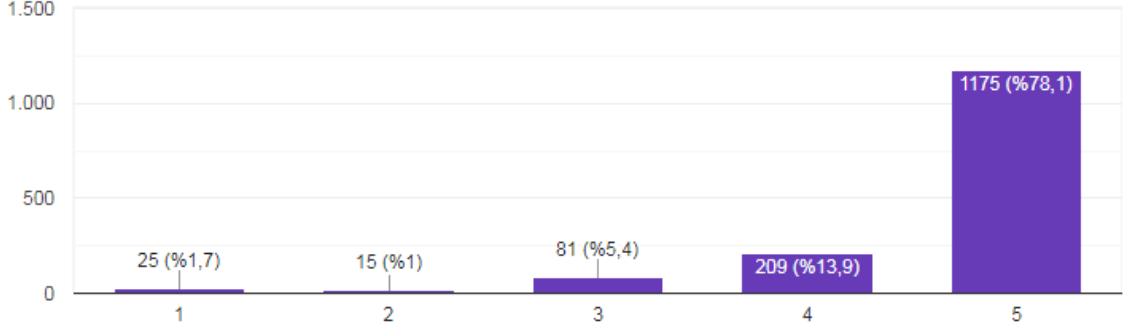
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,56
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,09
- Genel ortalama 4,40

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,62
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,28
- Genel ortalama 4,49 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada tanımadığım kişilerin kendileri hakkında yanlış bilgiler verebileceklerini biliyorum.

“Sosyal medyada tanımadığım kişilerin kendileri hakkında yanlış bilgiler verebileceklerini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,73
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,51
- Genel ortalama 4,64

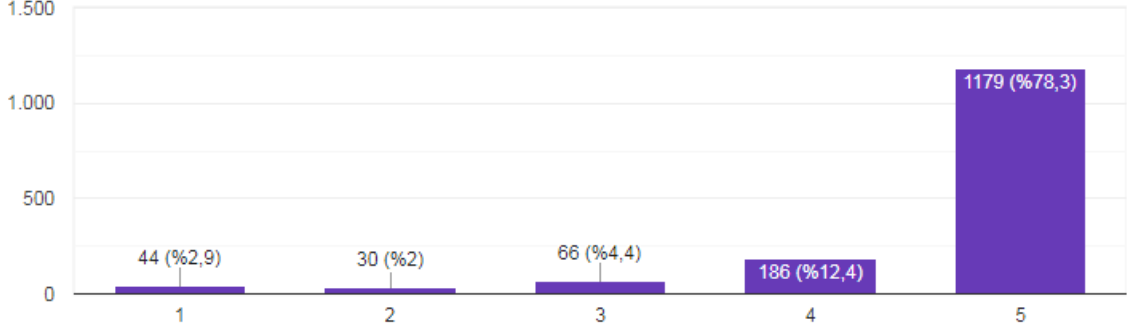
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,71
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,60
- Genel ortalama 4,67

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,72
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,55
- Genel ortalama 4,65 olarak tespit edilmiştir.

Sahte fotoğraflar ve videolar ile sahte sosyal medya profilleri oluşturulabileceğini biliyorum.

“Sahte fotoğraflar ve videolar ile sahte sosyal medya profilleri oluşturulabileceğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,59
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,44
- Genel ortalama 4,52

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

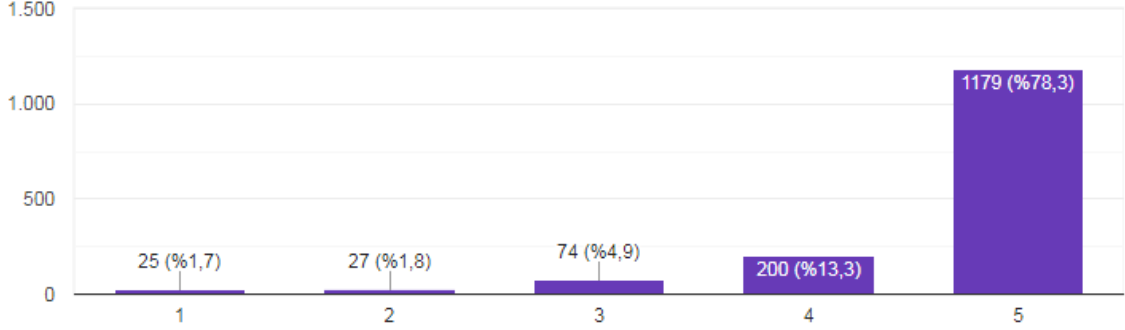
- Kız öğrencilerin ortalaması 4,69
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,67
- Genel ortalama 4,68

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,64
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,55
- Genel ortalama 4,61 olarak tespit edilmiştir.

Oyunculardan tanıştığım kişilerin kendileri hakkında yanlış bilgiler verebileceklerini biliyorum.

1.505 yanıt

“Oyunculardan tanıştığım kişilerin kendileri hakkında yanlış bilgiler verebileceklerini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,76
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,55
- Genel ortalama 4,68

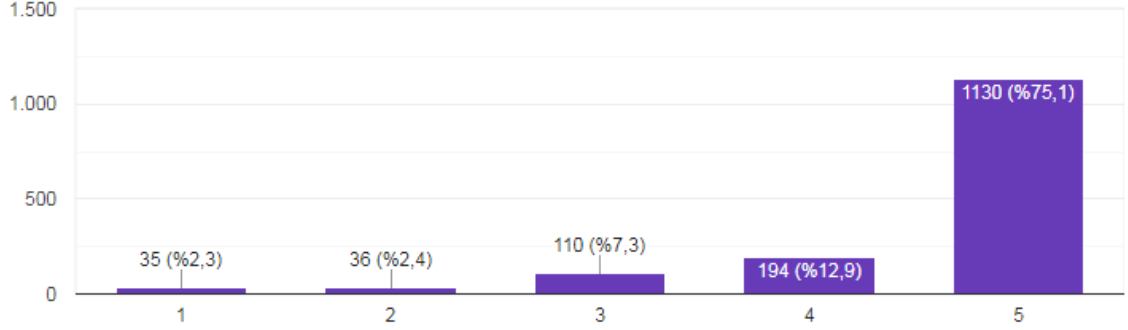
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,65
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,56
- Genel ortalama 4,62

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,70
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,56
- Genel ortalama 4,64 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyadan ya da oyunlardan tanıştığım kişilerle yüz yüze buluşmanın tehlikeli olabileceğini biliyorum.

“Sosyal medyadan ya da oyunlardan tanıştığım kişilerle yüz yüze buluşmanın tehlikeli olabileceğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,72
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,57
- Genel ortalama 4,66

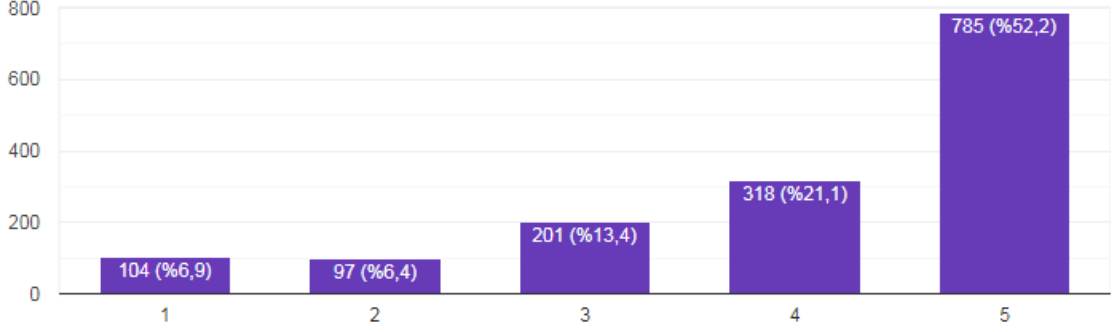
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,58
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,23
- Genel ortalama 4,46

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,65
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,41
- Genel ortalama 4,56 olarak tespit edilmiştir.

Influencer/fenomen, yayıncı, youtuberların olumsuz davranışlarının da siber zorbalık olduğunu biliyorum.

“Influencer/fenomen, yayıncı, youtuberların olumsuz davranışlarının da siber zorbalık olduğunu biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,07
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,99
- Genel ortalama 4,04

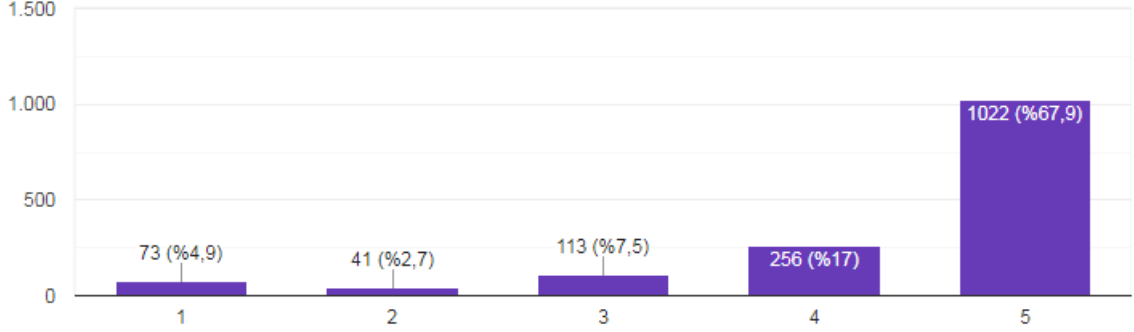
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,11
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,97
- Genel ortalama 4,06

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,09
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,98
- Genel ortalama 4,05 olarak tespit edilmiştir.

Sosyal medyada paylaştığım her fotoğraf, video, yazı veya yazışmanın benden izinsiz kopyalanıp paylaşılabileceğini biliyorum.

“Sosyal medyada paylaştığım her fotoğraf, video, yazı veya yazışmanın benden izinsiz kopyalanıp paylaşılabileceğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,48
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,20
- Genel ortalama 4,36

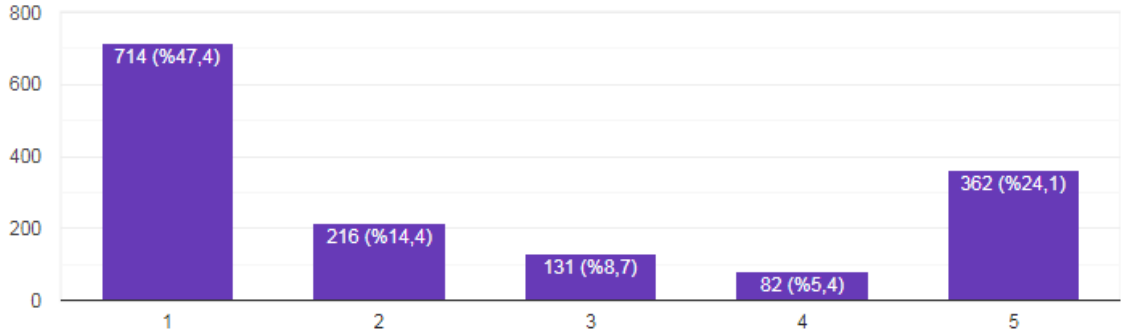
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,46
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,39
- Genel ortalama 4,43

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,47
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,29
- Genel ortalama 4,40 olarak tespit edilmiştir.

Clickbait kavramını daha önce duydum.

“Clickbait kavramını daha önce duydum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,88
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,39
- Genel ortalama 2,09

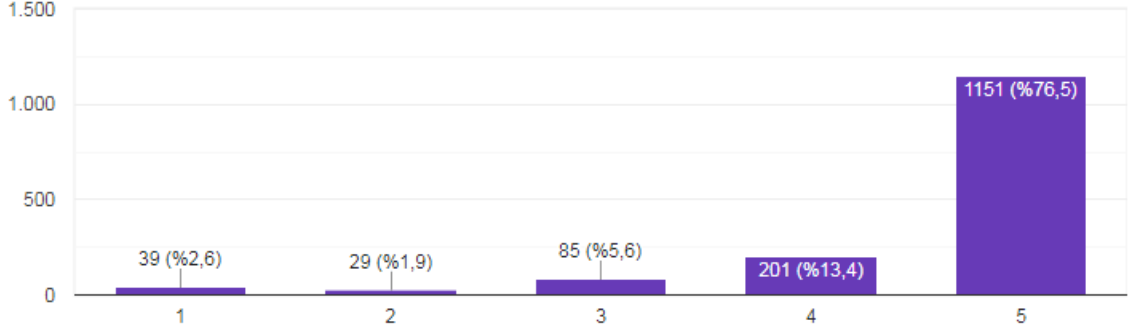
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,33
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,54
- Genel ortalama 2,76

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,13
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,95
- Genel ortalama 2,44 olarak tespit edilmiştir.

Tanımadığım kişilerden gelen mesaj/maillerdeki linklere tıklamamam gerektiğini biliyorum.

“Tanımadığım kişilerden gelen mesaj/maillerdeki linklere tıklamamam gerektiğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,63
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,45
- Genel ortalama 4,56

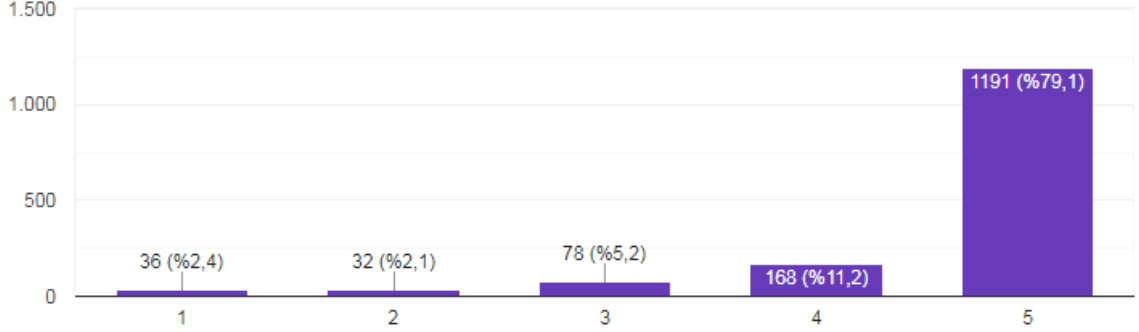
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,62
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,62
- Genel ortalama 4,62

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,62
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,53
- Genel ortalama 4,59 olarak tespit edilmiştir.

Güvenilir kaynaklardan gelmeyen mesaj/maillerdeki linklere tıklarsam kişisel bilgilerimin ele geçirilebileceğini biliyorum.

“Güvenilir kaynaklardan gelmeyen mesaj/maillerdeki linklere tıklarsam kişisel bilgilerimin ele geçirilebileceğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,72
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,47
- Genel ortalama 4,62

Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

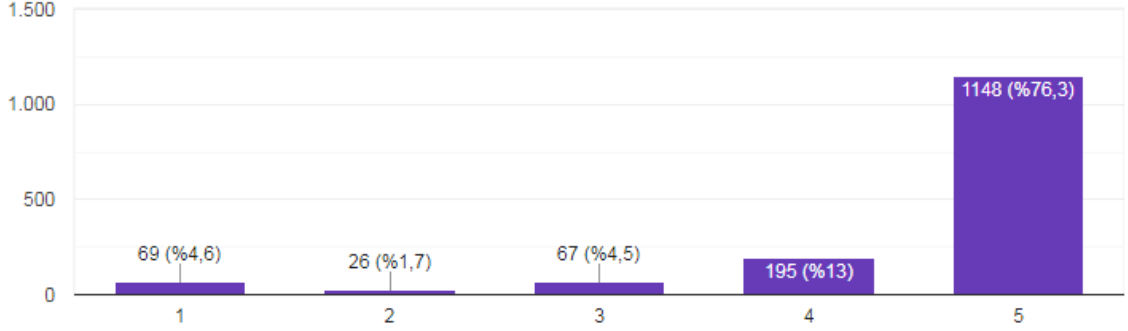
- Kız öğrencilerin ortalaması 4,66
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,56
- Genel ortalama 4,63

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,69
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,51
- Genel ortalama 4,62 olarak tespit edilmiştir.

İnsanları kandırmak/dolandırmak için dikkat çekici başlıklar/linkler hazırlanabileceğini biliyorum.

1.505 yanıt

“İnsanları kandırmak/dolandırmak için dikkat çekici başlıklar/linkler hazırlanabileceğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,58
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,33
- Genel ortalama 4,48

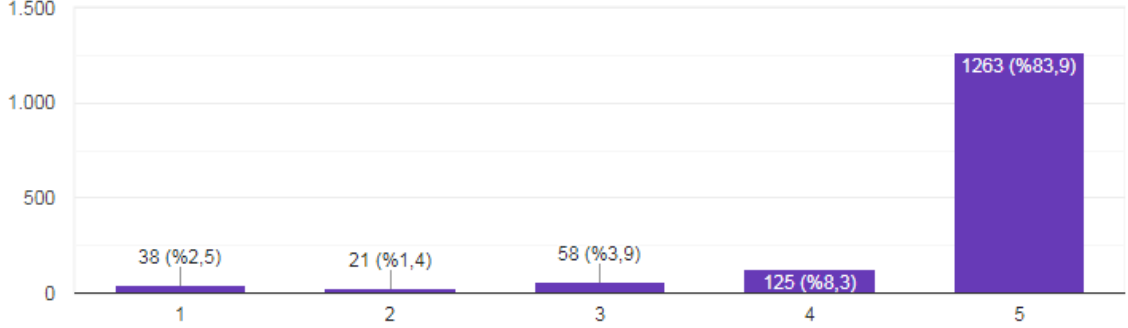
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,62
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,58
- Genel ortalama 4,60

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,60
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,45
- Genel ortalama 4,54 olarak tespit edilmiştir.

Hiçbir polis, asker, savcı, hâkim ya da bir devlet görevlisinin sosyal medyadan veya telefonla arayarak para istemeyeceğini biliyorum.

“Hiçbir polis, asker, savcı, hâkim ya da bir devlet görevlisinin sosyal medyadan veya telefonla arayarak para istemeyeceğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,70
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,54
- Genel ortalama 4,63

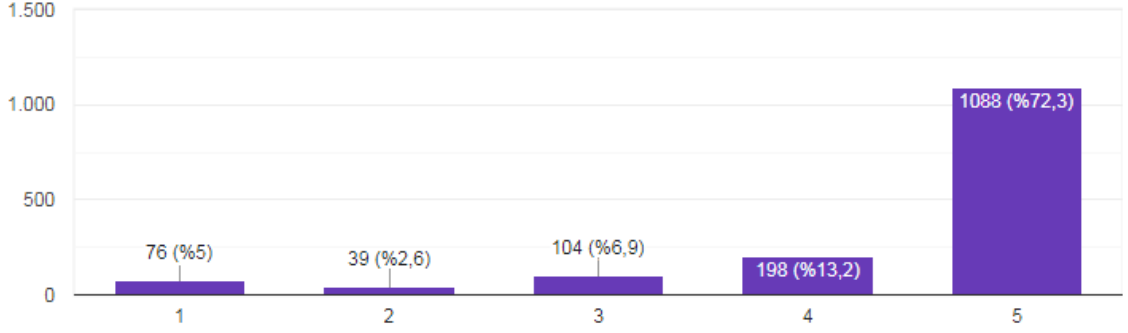
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,75
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,74
- Genel ortalama 4,75

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,73
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,64
- Genel ortalama 4,69 olarak tespit edilmiştir.

Hiçbir web sitesi/uygulamanın benden kredi kartı şifremi istemeyeceğini biliyorum.

“Hiçbir web sitesi/uygulamanın benden kredi kartı şifremi istemeyeceğini biliyorum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,43
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,31
- Genel ortalama 4,38

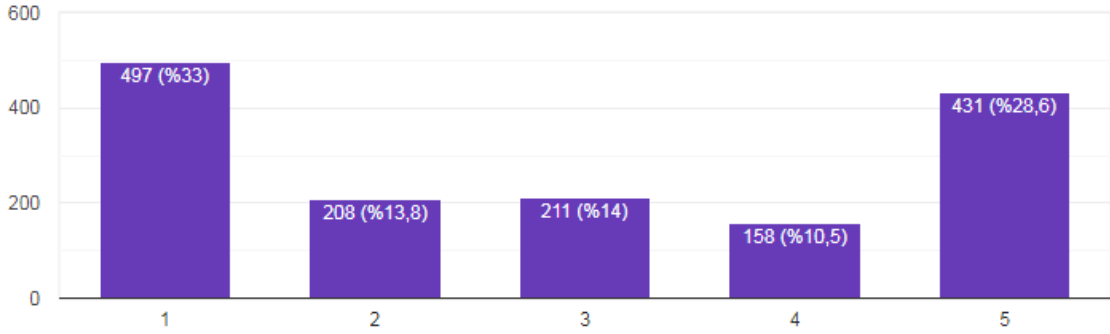
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,50
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,52
- Genel ortalama 4,51

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 4,47
- Erkek öğrencilerin ortalaması 4,41
- Genel ortalama 4,45 olarak tespit edilmiştir.

Dijital Ayak İzi kavramını daha önce duydum.

“Dijital Ayak İzi kavramını daha önce duydum.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,83
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,53
- Genel ortalama 2,70

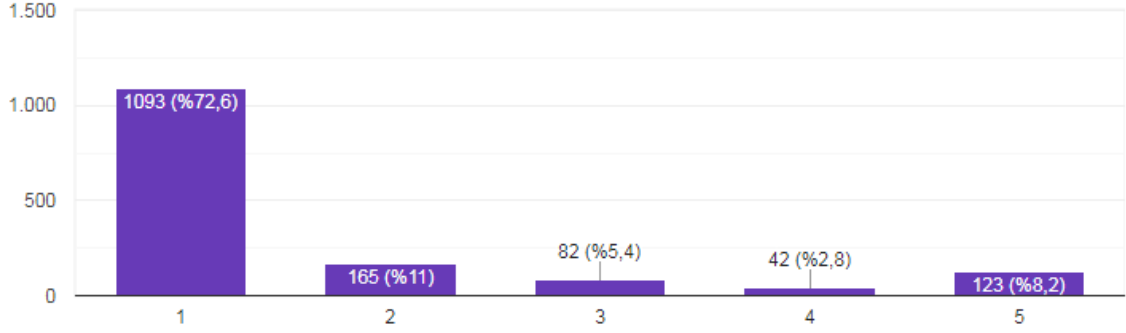
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,98
- Erkek öğrencilerin ortalaması 3,13
- Genel ortalama 3,03

Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 2,91
- Erkek öğrencilerin ortalaması 2,82
- Genel ortalama 2,88 olarak tespit edilmiştir.

Becky'nin Hikayesi isimli videoyu daha önce izledim.

“Becky’nin Hikayesi isimli videoyu daha önce izledim.” maddesinde;

Ortaokul öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,62
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,60
- Genel ortalama 1,61

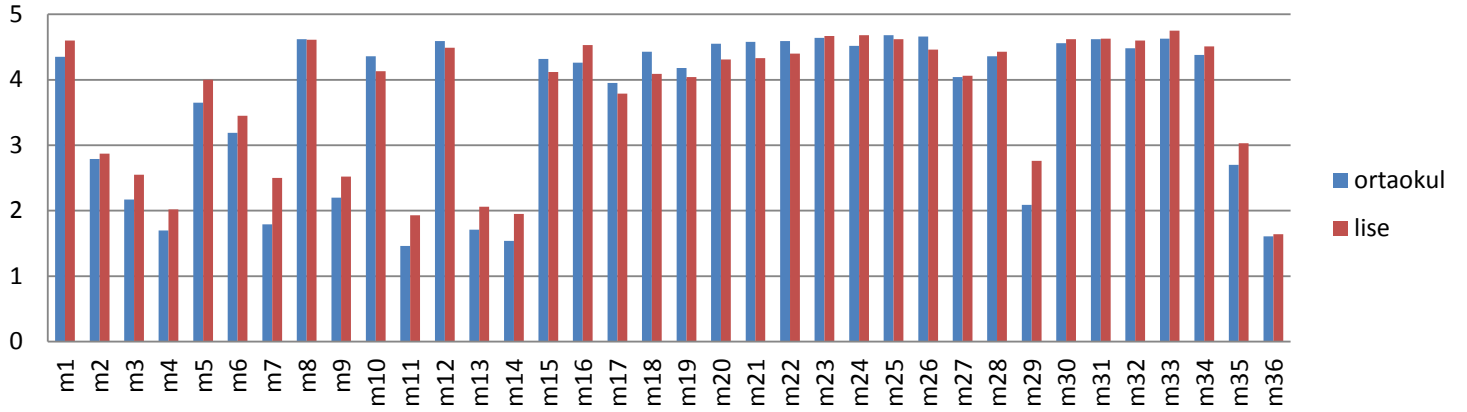
Lise öğrencileri değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,63
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,66
- Genel ortalama 1,64

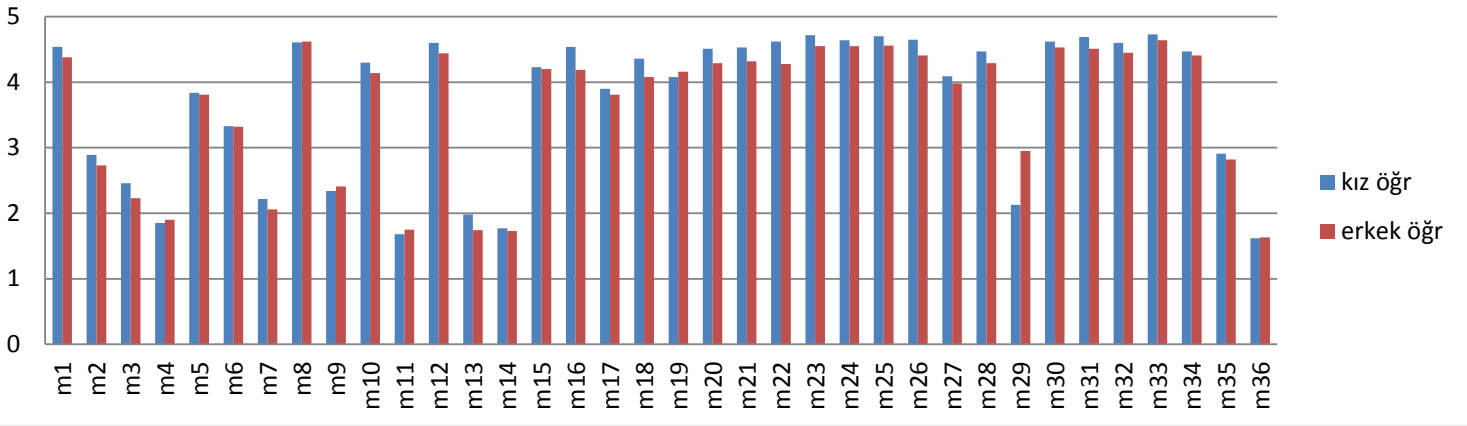
Tüm öğrenciler değerlendirildiğinde,

- Kız öğrencilerin ortalaması 1,62
- Erkek öğrencilerin ortalaması 1,63
- Genel ortalama 1,63 olarak tespit edilmiştir.

Kademeye Göre Karşılaştırma

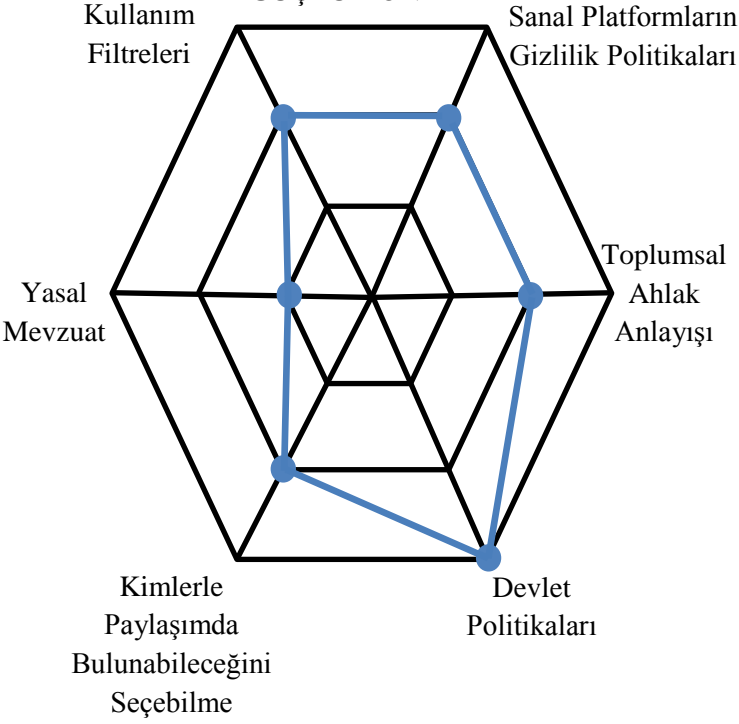
Cinsiyete Göre Karşılaştırma

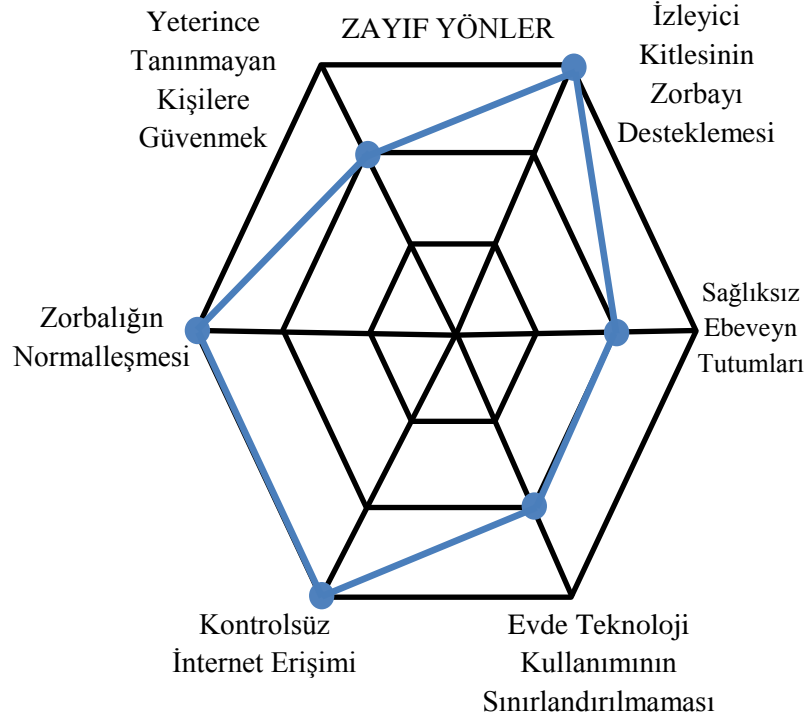
Kademe ya da cinsiyet değişkenleri göz önüne alınarak yapılan karşılaştırmalarda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Öğrencilerin bahsi geçen değişkenlere göre yakın ortalamalara sahip oldukları tespit edilmiştir.

GZFT (SWOT) ANALİZİ

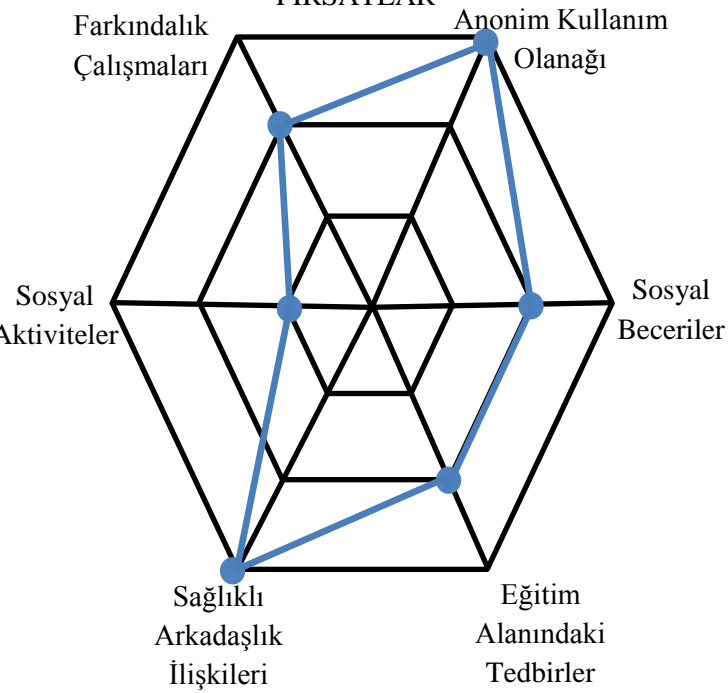
GÜÇLÜ YÖNLER

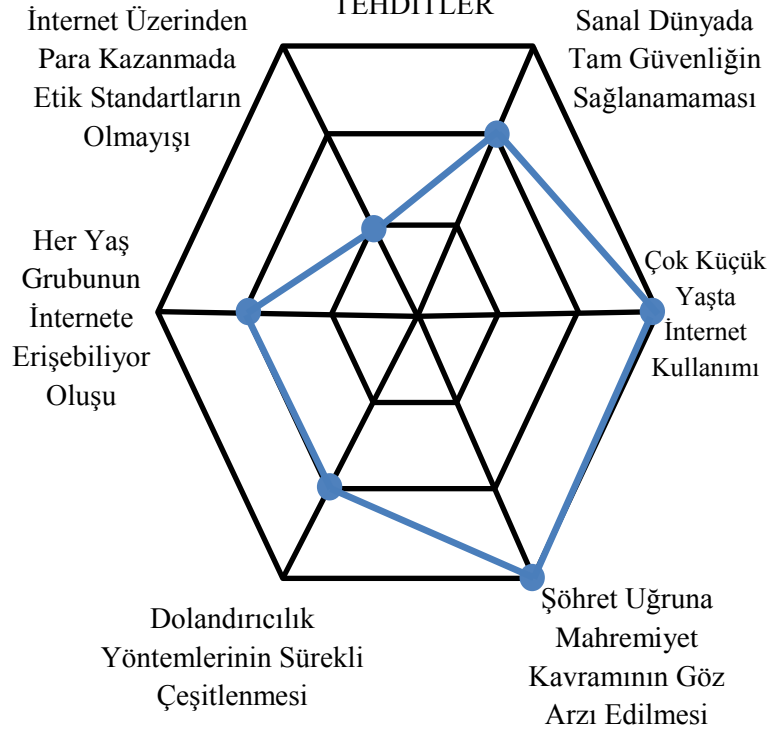
ZAYIF YÖNLER

FIRSATLAR

TEHDİTLER

SONUÇ VE ÖNERİLER

Web 2.0'ın hayatımızın her alanında yerleşmesiyle ortaya çıkan siber zorbalık, Web 4.0'ın ve hatta Web 5.0'ın konuşulmaya başlandığı ve neredeyse insanın sanal dünyada aktif olduğu ve aktif kararlar verme iradesinin gittikçe yazılımlar ya da donanımlara teslim edileceği bir dünyada mutlaka konuşulması ve aktif önlemler alınması gereken bir tehdittir. Bu bakımdan ilimizde eğitim gören ortaokul ve lise öğrencilerinin bu kavram hakkındaki hazırbulunuşluğunu ölçmek ve elde edilen veriler doğrusunda önleyici/koruyucu çalışmalar yapacak olan öğretmenlerimizi aydınlatmak hedeflenmiştir.

Öğrencilerin verdiği cevaplar ışığında yaygın bir şekilde siber zorbalığın ne olduğu bilinmekte ve siber zorbalığa sebep olacak birçok tehditten korunmak adına öğrencilerin koruyucu kurallardan haberdar olduğu gözlemlenmiştir. *“Daha önce akran zorbalığına maruz kaldım.”* ve *“Daha önce siber zorbalığa maruz kaldım.”* maddelerine verilen cevapların istendik olduğu söylenebilir. Öğrencilerin büyük bir kısmı (%43,5 ve %60,9) akran zorbalığına ya da siber zorbalığa maruz kalmamıştır. Yine de *“Sınıfımda daha önce akran zorbalığı ya da siber zorbalık ile ilgili çalışma yapıldı.”* maddesine verilen cevaplar değerlendirildiğinde akran zorbalığı ya da siber zorbalık ile ilgili çalışmaların artırılması ve yaygınlaştırılması yönünde bir öneri ortaya çıkmıştır. Ayrıca *“Kişisel Verileri Koruma Kanununun içeriği hakkında bilgi sahibiyim.”* maddesine verilen cevapların eşit dağılım göstermesi bu konuyla ilgili bilgilendirmenin de çalışmalarda yer alması gerektiğini hatırlatmaktadır. Çalışmanın genel değerlendirmesine bakıldığında ise verilen cevapların kademe ya da cinsiyet değişkenleri gözetmeksizin benzeştiği söylenebilir.

Ekran kullanımının oldukça yaygınlaştığı ve neredeyse her uygulamanın içine gömülen reklamlar ya da sahte uyarıcılar düşünüldüğünde “Clickbait” kavramı hakkında da bilgi verilmesi çocukların yanlışlıkla tuzağa düşmelerini önleyebilir. Web erişimi olan herkesin verilerinin çoğunlukla kaydedildiği ve ilgili kayıtlar doğrultusunda algoritmaların çalıştığı gerçeğinin farkında olarak öğrencilerin sanal dünyada da geleceğini inşa edebilmeleri için “Dijital Ayak İzi” hakkında da bilgi verilmesi tarafımızca önerilmektedir. İlgili etkinlikler ve hizmetler gerçekleştirilirken “Becky'nin Hikâyesi” gibi sanal dünyanın risklerini anlatan tanınmış animasyonlar ve kamu spotlarına yer verilmesi öğrencilerin siber zorbalığın tehdit boyutunu anlamaları adına yararlı olacaktır.

İlgili araştırmanın geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış ölçeklerle tekrarlanması ve farklı değişkenlerin siber zorbalıkla ilişkilerinin tespiti hem akademik yazın hem de koruyucu ve önleyici çalışmaların çoğaltılması adına yararlı olacaktır.

Fatma Zehra AVŞAR
Rehber Öğretmen/Psikolojik
Danışman

Cengizhan ARICI
Rehberlik ve Psikolojik Danışma
Hizmetleri Bölüm Başkanı

UYGUNDUR

.../03/2024

Fatma KARADEMİR
RAM Müdür V.